

Sygn. akt V KK 516/20

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie z wniosku **J. F.**
o odszkodowanie i zadośćuczynienie
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 22 grudnia 2021 r.,
kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 maja 2020 r., sygn. akt II AKa (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w G.
z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. akt II Ko (...),

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć wnioskodawcę kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. akt II Ko (...), oddalił wniosek J. F. o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia. Po rozpoznaniu apelacji pełnomocnika wnioskodawcy od tego wyroku, Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 21 maja 2020 r., sygn. akt II AKa (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Z kasacją od tego wyroku wystąpił pełnomocnik wnioskodawcy. Zaskarżył wyrok Sądu odwoławczego w całości. Skarżący sformułował zarzuty rażących naruszeń prawa, mogących mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. prawa procesowego - art. 3 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k., poprzez przyjęcie, że wnioskodawca:

1) nie wykazał, poza kosztami obrony, innych konkretnych szkód związanych ze skazaniem w dniu 9 lutego 1983 r.,

2) nie wykazał żadnymi dokumentami realnych kosztów, jakie poniósł w związku ze sprawą prowadzoną w 1983 r. w Z.,

3) nie przedstawił też okoliczności pozwalających na przyjęcie, że był szczególnie dotkliwie represjonowany;

2. prawa procesowego - art. 228 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k., poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie przedstawił okoliczności pozwalających na przyjęcie, że był szczególnie dotkliwie represjonowany, podczas gdy stosowanie metod „śledczych” opisanych przez wnioskodawcę, a także sposób traktowania, w tym w szczególności powszechne torturowanie w formie tzw. „ścieżki zdrowia”, wobec praktycznie wszystkich osób zatrzymanych ze względów politycznych, są na dziś faktami powszechnie znanymi;

3. prawa procesowego - art. 7 k.p.k. poprzez ukształtowanie swego przekonania z pominięciem przeprowadzonych dowodów, a także zasad prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego i przyjęcie, że:

1) oświadczenia wnioskodawcy zawarte we wniosku oraz w jego zeznaniach są diametralnie różne od zeznań złożonych w postępowaniu odszkodowawczym, toczącym się przed Sądem (...) Okręgu Wojskowego w W. pod sygn. akt Żo (...),

2) J. F. nie był szczególnie represjonowany;

a w konsekwencji powyższego:

4. prawa materialnego - art. 8 ust. 4 tzw. ustawy lutowej poprzez niezasadne uznanie, że brak jest w niniejszej sprawie względów słuszności pozwalających na zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania w oparciu o art. 8 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 4 wskazanej ustawy, a w konsekwencji uznanie, że zachodzi w niniejszej sprawie *res iudicata*;

5. prawa materialnego — art. 445 § 1 i 2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zw. z art. 8 ust. 1 tzw. ustawy lutowej, poprzez błędne przyjęcie, że kwota zasądzona na rzecz J. F. postanowieniem Sądu (...) Okręgu Wojskowego w W. z dnia 8 lutego 1994 r. o sygn. akt Żo (...) jest kwotą właściwą, tj. odpowiednią w rozumieniu ww. przepisów.

W konkluzji pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na tę skargę, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, w efekcie czego oddalono ją na posiedzeniu, o którym mowa w art. 535 § 3 k.p.k.

Od razu stwierdzić trzeba, że pełnomocnik sformułował zarzuty kasacji w niepoprawny sposób. W sprawie niniejszej Sąd odwoławczy, od którego wyroku przysługuje kasacja, jedynie kontrolował wyrok Sądu *meriti*. Nie mógł zatem naruszyć wskazanych w zarzutach kasacji przepisów, skoro ich nie stosował. Skarżący nie wskazuje przy tym na naruszenie przepisów dotyczących kontroli odwoławczej, a to art. 433 § 2 lub art. 457 § 3 k.p.k. Takie postąpienie oznacza, że kasacja skierowana jest w istocie względem orzeczenia Sądu pierwszej, a nie drugiej instancji. Ponadto, kwestionuje się w niej ustalenia faktyczne, czego w kasacji czynić nie wolno, skoro skarga ta jest środkiem w obronie prawa. Już powyższe względy przemawiają za uznaniem omawianej skargi za oczywiście bezzasadną.

Sąd odwoławczy wskazał już, że wnioskodawca w postępowaniu przed sądem ŚOW w W. nie przedstawiał okoliczności, które pozwalałyby przyjmować, że był on szczególnie dotkliwie represjonowany. Zmiana jego zeznań w ocenie Sądu odwoławczego dokonana była na potrzeby ponownego postępowania odszkodowawczego. Wnioskodawca nie wykazał też – choć na nim ciążył ten obowiązek – realnych kosztów, jakie poniósł w związku ze sprawą prowadzoną w 1983 r. Z kolei przyznana w 1994 r. kwota zadośćuczynienia w wysokości 2,5-krotności średniego wynagrodzenia za pozbawienie wolności przez okres 11 dni i przy przyjęciu, że wnioskodawca nie był szczególnie represjonowany, uznana została za odpowiednią.

Przytoczone stanowisko Sądu odwoławczego, tak w odniesieniu do odszkodowania, jak i zadośćuczynienia, w ocenie Sądu Najwyższego jest przekonujące i nie wymaga interwencji w postępowaniu kasacyjnym. Ustalenie wysokości przyznanego zadośćuczynienia jest przy tym objęte sferą swobodnego uznania sędziowskiego. Co również istotne, Sąd odwoławczy wyraźnie stwierdził, że za zasądzeniem dalszego odszkodowania i zadośćuczynienia nie przemawiały względy słuszności. W tym tylko kontekście Sąd odwoławczy powołał się na powagę rzeczy osądzonej. Nie ma bowiem wątpliwości, że to nie fakt przyjęcia powagi rzeczy osądzonej stanowił podstawę decyzji w rozpatrywanym postępowaniu. Zapoznanie się z rozstrzygnięciem zawartym w wyroku Sądu *meriti* wyraźnie przecież wskazuje, że Sąd ten wniosek J. F. oddalił, a więc rozstrzygnął go merytorycznie. Tym samym wszelkie uwagi kasacji w tym zakresie przekonywać nie mogą. Trzeba też zwrócić uwagę, że w apelacji sformułowano wyłączenie jeden zarzut (ponowiony obecnie w kasacji – pkt 4) - obraży prawa materialnego, a to art. 8 ust. 4 w zw. z art. 8 ust. 1 tzw. ustawy lutowej poprzez niezasadne jakoby uznanie, że brak jest w niniejszej sprawie względów słuszności pozwalających na zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania. W skardze tej nie podnoszono szczegółowych zarzutów w zakresie odszkodowania, które dopiero pojawiły się w kasacji w związku z wypowiedzią Sądu odwoławczego w tej materii.

Podsumowując, skarżący nie wykazał, aby w postępowaniu odwoławczym doszło do rażącego naruszenia prawa, które w konsekwencji mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku Sądu drugiej instancji. Sąd ten w prawidłowy sposób odniósł się do apelacji wnioskodawcy, prezentując w swoich pisemnych wywodach przekonujące stanowisko. Natomiast kasacja sprowadza się do bezzasadnej polemiki z tym stanowiskiem oraz stanowi próbę zakwestionowania ustaleń faktycznych i wywołania ponownej kontroli odwoławczej, co w żadnym razie nie mogło przemawiać za jej uwzględnieniem.

Z tych wszystkich względów, orzeczono, jak w postanowieniu.